

et generelt toldpræferencearrangement for industrielle færdigvarer og halvfabrikata til fordel for udviklingslandene. Under industrilandenes efterfølgende forhandlinger inden for rammerne af OECD lykkedes det ikke at nå til enighed om ét fælles toldpræferencearrangement. Industrilandene tilbød i stedet at iværksætte deres individuelle toldpræferencetilbud, hvilket udviklingslandene efter indgående drøftelser i UNCTAD accepterede som en fulgyldig opfyldelse af New Delhi-resolutionen. Denne procedure blev godkendt på FN's 25. generalforsamling den 24. oktober 1970.

Skønt det ikke har vist sig muligt for industrilandene at udarbejde ét fælles toldpræferencearrangement til fordel for udviklingslandene, har der været enighed om følgende fælleselementer: Toldpræferencearrangementets legale status, herunder dets ensidige og midlertidige karakter, principperne for afgrænsningen af det toldbegünstigede vareområde, samt at der under den ene eller den anden form må tilvejebringes en effektiv sikkerhedsmekanisme mod markedsforstyrrende import. Det væsentligste ved toldpræferencearrangementets legale status er, at industrilandene er enige om, og at udviklingslandene har accepteret, at de her omhandlede toldpræferencer er ensidige og ikke indeholder bindende og uigenkaldelige tilsagn og således ikke forhindrer industrilandene i helt eller delvis at trække toldpræferencen tilbage eller i at nedsætte deres indbyrdes mestbegünstigelsestoldsatser. For så vidt angår varigheden er det foreløbig tanken at lade toldpræferencearrangementet strække sig over 10 år og forinden denne periodes udløb at overveje, om toldpræferencearrangementet skal videreføres. Med hensyn til vareområdet er industrilandene enedes om, at der i princippet skal ydes præferencer for industrielle færdigvarer og halvfabrikata i Bruxelles-nomenklaturens kapitel 25-99. Industrilandene har endvidere fremlagt individuelle lister over produkter i Bruxelles-nomenklaturens kapitel 1-24 (landbrugsvarer og fiskeriprodukter), for hvilke de er indstillet på at yde toldpræferencer. For så vidt angår sikkerhedsmekanismen har industrilandene løst dette spørgsmål på en måde, der vel i formen, men næppe i adgangen til

at beskytte imod markedsforstyrrende import adskiller sig væsentligt fra hverandre.

Selv om der således i princippet er opnået enighed om, at toldpræferencer til fordel for udviklingslandene kan etableres ved, at industrilandene sætter deres individuelle arrangementer i kraft, er en række vanskelige spørgsmål, hovedsagelig af politisk karakter, endnu ikke løst. Dette gælder først og fremmest spørgsmålet om, hvilke lande der ved systemernes ikrafttrædelse skal opnå status som begunstigede lande. Ingen af de større industrilande har endnu tilkendegivet deres standpunkt. Problemet om de såkaldte omvendte præferencer (toldpræferencer ydet af en række afrikanske lande og Commonwealth-lande til henholdsvis De europæiske Fællesskaber og Storbritannien) er stadig uløst. USA har som en betingelse for at udstrække præferencer til de udviklingslande, der yder sådanne toldpræferencer til De europæiske Fællesskaber og Storbritannien, forlangt, at de pågældende udviklingslande afgiver en erklæring om deres villighed til at afvikle omvendte præferencer inden for 4-5 år. Dette har udviklingslandene afvist. UNCTADs medlemmer har erkendt, at dette problem må løses, før toldpræferencearrangementerne kan sættes i kraft. Også den omstændighed, at en række udviklingslande, der hidtil har nydt specielle toldpræferencer i Fællesmarkedet og på det britiske marked, har været utilbøjelige til at opgive disse til fordel for et generelt toldpræferencearrangement, som alle udviklingslande vil nyde godt af, har voldt vanskeligheder. Dette spørgsmål vil dog næppe i sidste instans udgøre en afgørende hindring for det generelle toldpræferencearrangementets iværksættelse. Den seneste tids handelsforhandlinger mellem USA, De europæiske Fællesskaber og Japan har tilført toldpræferencesagen et nyt usikkerhedsmoment, som bl. a. hænger sammen med den usikkerhed, der er opstået omkring USA's handelspolitik som følge af de protektionistiske lovforslag, der for tiden er til behandling i den amerikanske kongres. En tilspidsning af situationen i USA og forhandlingerne mellem USA, De europæiske Fællesskaber og Japan vil kunne få konsekvenser, også for toldpræferencearrangementet. Endelig er der ikke på indeværende tidspunkt